

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
EUROPOS REIKALŲ KOMITETO
2018 M. RUDENS SESIJOS IR 2019 M. TARPSESIJINIO LAIKOTARPIO (IKI
PAVASARIO SESIJOS) DARBO ATASKAITA
(2018 M. RUGSĖJO 10 D. – 2019 M. KOVO 9 D.)**

BENDROJI INFORMACIJA

Teisės aktų projektų svarstymas	
Seimo pavedimai dėl teisės aktų projektų, bendras sk.	4
iš jų: kaip pagrindiniam komitetui	1
kaip papildomam komitetui	3
Kitų komitetų prašymu ar komiteto iniciatyva pateiktos išvados	6
Posėdžiai ir klausymai	
Komiteto posėdžiai	77
iš jų: išvažiuojamųjų	0
Parlamentinė kontrolė	
Svarstytų parlamentinės kontrolės klausimų bendras sk.	328
<i>Tarybos</i>	53
<i>Pozicijos</i>	226
<i>Ataskaitos</i>	49
<i>Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimo stebėsena</i>	2
<i>Kiti parlamentinės kontrolės klausimai</i>	28
Komiteto priimtose nuomonės	1
Komiteto priimti sprendimai	7
Seimo valdybos sprendimu (komiteto iniciatyva) ir komiteto sprendimu sudarytos darbo grupės	2
Komiteto organizuoti renginiai	
Komiteto organizuotos konferencijos, seminarai, diskusijos	4
<i>Organizuotos konferencijos/minėjimai</i>	0
<i>Video konferencijos</i>	3
<i>Seminarai</i>	0
<i>Diskusijos</i>	1
Tarptautiniai ryšiai	
Komiteto priimtų užsienio delegacijų sk.	42
iš jų: susitikimai, organizuoti komiteto iniciatyva	
Surengta komiteto delegacijų išvykų į užsienį	37
Pareiškimų, raštų nagrinėjimas ir rengimas	
Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų	238
Parengta atsakymų ir raštų	373

I. EUROPOS REIKALŲ KOMITETO STRUKTŪRA

2012 m. lapkričio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu Nr. XII-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ (Žin., 2012, Nr. 135-6889; 2013, Nr. 9-345) nustatė, kad Seimo Europos reikalų komitetą (toliau – Komitetą) sudaro 25 nariai.

2019 sausio 11 d. ir 2019 m. vasario 14 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo (2019-01-11 Nr. XIII-1941; 2019-01-11 Nr. XIII-1944; 2019-02-14 Nr. XIII-1982) patvirtino 6 Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojus. Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojų kvotos paskirstytos taip: po vieną atstovą nuo Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos – Rūta Miliūtė, Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos – Andrius Kubilius, LSDP frakcijos – Rasa Budbergytė, Lietuvos Respublikos Liberalų sąjūdžio frakcijos – Arūnas Gelūnas, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos – Jaroslavas Narkevičius ir Mišrios Seimo narių grupės – Aušra Maldeikienė.

Komiteto sudėtis ataskaitiniu laikotarpiu keitėsi. Prasidedant Seimo rudens (V) sesijai Komitetui priklausė Aušrinė Armonaitė, Audronius Ažubalis, Linas Balsys, Juozas Bernatonis, Rasa Budbergytė, Valentinas Bukauskas, Viktorija Čmilytė-Nielsen, Arūnas Gelūnas, Gediminas Kirkilas, Dainius Kreivys, Andrius Kubilius, Aušra Maldeikienė, Bronius Markauskas, Kęstutis Masiulis, Rita Miliūtė, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Jaroslavas Narkevičius, Virgilijus Poderys, Mindaugas Puidokas, Ingrida Šimonytė, Egidijus Vareikis, Juozas Varžgalys, Virginija Vingrienė, Emanuelis Zingeris. 2019 m. sausio 11 d. Komitetą paliko Valentinas Bukauskas.

Ataskaitiniu laikotarpiu Komiteto pirmininkas G. Kirkilas būdamas Seimo Pirmininko pavaduotoju įėjo į Seimo valdybos sudėtį; Europos reikalų komiteto narė I. Šimonytė vadovavo Audito komitetui; Europos reikalų komiteto narys J. Bernatonis – Užsienio reikalų komitetui. D. Kreivys užėmė Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas; E. Vareikis – Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas. B. Markauskas buvo Migracijos komisijos pirmininkas; V. Poderys – Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininkas; R. Morkūnaitė-Mikulėnienė – Laisvės premijų komisijos pirmininkė; K. Masiulis – Migracijos komisijos pirmininko pavaduotojas.

Komitete atstovaujami maždaug visi Seimo komitetai, išskyrus: Kaimo reikalų komiteto atstovų, Socialinių reikalų ir darbo komiteto atstovų, Sveikatos reikalų komiteto atstovų bei Teisės ir teisingumo komiteto atstovų.

II. EUROPOS SĄJUNGOS TARYBOS ATITINKAMŲ SRIČIŲ KLAUSIMŲ PARLAMENTINĖ KONTROLĖ

1. Europos Sąjungos Aplinkos tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko du Europos Sąjungos (toliau – ES) Aplinkos tarybos posėdžiai, kuriuose buvo patvirtintos Tarybos išvados dėl *pasirengimo JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių susitikimams* Katovicuose (2018 m. gruodžio 2–14 d). Tarybos išvadose patvirtinama bendra ES pozicija svarstomais klausimais, susijusiais su Paryžiaus susitarimo įgyvendinimu. Tarybos išvadose pažymima, kad būtina imtis skubių pasaulinių veiksmų kovai su klimato kaita. Visos šalys raginamos didinti klimato kaitos švelninimo tikslus, juos derinant su darniu vystymusi ir skurdo mažinimu, didinti maisto saugą, lyčių lygybę, gerbti žmonių ir bendruomenių teises, saugoti biologinę įvairovę. Referuojant į 2018 m. vasario 26 d. Užsienio reikalų tarybos Europos klimato diplomatijos išvadas, pabrėžiama, kad ES išlaikys kovos su klimato kaita lyderystę ir jos svarbą tarptautiniam saugumui ir stabilumui. Taip pat didelis dėmesys skirtas *ilgalaikei ES išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo strategijai*. 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Komisija (toliau – EK) paskelbė komunikatą dėl ilgalaikės ES išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo

strategijos, kuriame pateikta strateginė klestinčios, modernios, konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija. Strategijoje atskleidžiama, koku būdu ES gali pirmauti investuodama į realistinius technologinius sprendimus, skatindama piliečių savarankiškumą ir geriau koordinuodama priemones tokiose srityse kaip pramonės politika, finansai ir moksliniai tyrimai. Iki 2019 m. pabaigos valstybės narės turės pateikti savo nacionalinius klimato ir energetikos veiksmų planus, o iki 2020 m. parengs individualias ilgalaikes nacionalines 2050 m. strategijas.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir išklaušė ataskaitas po Tarybos posėdžių.

2. Bendrųjų reikalų ir Europos Vadovų Tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko septyni ES Bendrųjų reikalų tarybos (toliau – BRT) posėdžiai, iš kurių vienas buvo skirtas sanglaudos klausimams, keturi specialiosios tarybos dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES (BRT 50 str.) posėdžiai, du Europos Vadovų Tarybos (toliau – EVT) susitikimai ir trys specialiosios Vadovų Tarybos, skirtos JK išstojimui iš ES (EVT 50 str.), susitikimai.

Pagrindiniai BRT posėdžiuose svarstyti klausimai: *Daugiametė finansinė programa; pasirengimas EVT susitikimams; EVT išvadų įgyvendinimas; teisėkūros planavimas; teisinė valstybė Lenkijoje; Sąjungos vertybės Vengrijoje; dialogas teisinės valstybės klausimais; subsidarumo srities rinkinys; darni Europa – iki 2030; 2019 m. Europos semestras; Euro zonos klausimai; Tarybos 18 mėnesių programa; ES veiksmas kovojant su dezinformacija; pirmininkaujanti Rumunijos prioritetai.*

Komiteto posėdžių metu pritarta Lietuvos Respublikos pozicijoms bei išklaustytos ministro ataskaitos po Tarybos posėdžių.

BRT (50 str.) posėdžiuose buvo svarstoma ES derybų su JK eiga, derybose pasiekta pažanga, aktualesi ir sunkiausi derybų klausimai (visų pirma klausimas dėl stabilumą užtikrinančio sprendimo siekiant išvengti realios sienos tarp Airijos ir Šiaurės Airijos), rengiamasi EVT (50 str.) susitikimams, aptariami JK išstojimo iš ES sutarties bei Politinės deklaracijos dėl ES ir JK ateities santykių projektai. Komiteto nariai pritarė LR pozicijoms bei išklaušė ministro ataskaitas po BRT (50 str.) posėdžių.

Per ataskaitinį laikotarpį įvykusiųose EVT posėdžiuose buvo svarstomi šie klausimai: *Daugiametė finansinė programa; migracija ir vidaus saugumas; dezinformacija; rasizmas ir ksenofobija; piliečių dialogas; ES bendroji rinka; Euro zonos klausimai; išorės santykiai (pasirengimas Arabų lygos susitikimui 2019 m. vasario 24-25d., Minsko susitarimo įgyvendinimas, sankcijų Rusijai pratęsimas); klimato kaita.*

Komitetas priarė Lietuvos Respublikos pozicijoms bei išklaušė ministro ataskaitas po EVT susitikimų.

EVT (50 str.) susitikimuose buvo aptariama ES derybų su JK eiga, derybose pasiekta pažanga. 2018 m. lapkričio 25 d. EVT (50 str.) susitikime vadovai patvirtino ES ir JK derybininkų pristatytus: JK išstojimo iš ES sutartį, Politinę deklaraciją dėl ES ir JK būsimų santykių bei Pareiškimus. Komiteto posėdyje, vykusiam 2018 m. lapkričio 23 d. prieš vykstant į EVT (50 str.) susitikimą buvo pritarta Lietuvos Respublikos pozicijai, kuria Lietuva pritarė Išstojimo sutarties projektui bei Politinės deklaracijai. Išstojimo sutartyje įtvirtintos Lietuvai svarbios nuostatos dėl ES piliečių teisių apsaugos JK, dėl JK finansinių įsipareigojimų, Politinėje deklaracijoje nustatyti ES-JK ateities santykių kūrimo principai.saju

ES BRT posėdyje, skirtam *Sanglaudos politikos klausimams* vyko politiniai debatai dėl ES sanglaudos politikos po 2020 m. teisėkūros dokumentų rinkinio. Šiame Tarybos posėdyje buvo pristatyta ir 2018 m. lapkričio 29-30 d. Bratislavoje vykusiam Sanglaudos draugų aukšto lygio susitikime 13 valstybių narių, tarp jų ir Lietuvos, priimta deklaracija, kurioje kviečiama išlaikyti dabartinį Sanglaudos politikos finansavimo lygį, dabartinius bendrafinansavimo ir išankstino mokėjimo lygius.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijai šiame Tarybos posėdyje svarstytu klausimu ir išklaušė ataskaitą po Tarybos posėdžio.

Ataskaitiniu laikotarpiu taip pat vyko neformalus EVT susitikimas *vidaus saugumo* klausimu, kurio metu valstybių ar vyriausybių vadovai įvertino pažangą, padarytą šiose srityse: policijos ir teisminio bendradarbiavimo tobulinimas; sienų saugumo ir atsparumo kibernetinėje erdvėje stiprinimas. Susitikimo išvakarėse vadovai dalyvavo neformalioje dalykinėje vakarienėje, kurios pagrindinė tema buvo migracija. Susitikimo pabaigoje dalykinių pietų metu vadovai ES 27 sudėti aptarė „Brexit“ bei patvirtino išvadas dėl vidaus saugumo.

3. Europos Sąjungos Ekonomikos ir finansų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko septyni ES Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos posėdžiai. Taryboje nagrinėti *Ekonominės politikos koordinavimo efektyvumo didinimo, Bankų sąjungos užbaigimo, Kapitalo rinkų sąjungos plėtros, mokesčių, Europos semestro* klausimai. 2019 m. pradžioje Taryboje svarstyti Europos finansų priežiūros sistemos reformos, ES mokesčių politikos, finansų tvarumo, 2020 m. ES biudžeto gairių ir 2017 m. ES biudžeto įvykdymo patvirtinimo klausimai.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir išklaušė ataskaitas po Tarybos posėdžių.

Svarstant Lietuvos Respublikos pozicijas Komitetui buvo reguliariai pristatoma ir informacija apie klausimus, svarstomus *euro grupės susitikimuose*, įprastai vykstančiuose prieš Ecofin tarybos posėdžius. Ataskaitiniu laikotarpiu euro grupėje nagrinėti Europos stabilumo mechanizmo reformos, Airijos, Kipro, Portugalijos, Ispanijos po-programinės priežiūros, euro zonos valstybių narių biudžetų planų vertinimo, finansinio stabilumo, Graikijos, ES ekonominės politikos koordinavimo klausimai.

4. Europos Sąjungos Konkurencingumo (vidaus rinka, pramonė, moksliniai tyrimai ir kosmosas) tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko trys ES Konkurencingumo tarybos posėdžiai, kuriuose nagrinėti *vidaus rinkos, pramonės, mokslinių tyrimų, kosmoso* klausimai. Taryboje svarstyti *Europos pramonės skaitmeninimo, pramonės inovacinio pajėgumo stiprinimo, dirbtinio intelekto potencialo išnaudojimo, būsimos ES pramonės politikos strategijos* klausimai, išsamiai nagrinėtas „*Europos horizonto*“ paketas: mokslinių tyrimų ir inovacijų pagrindų programa 2021-2027 - svarstyta „*Europos horizonto*“ Pagrindų programa ir jos dalyvavimo ir sklaidos taisyklės bei Specialioji programa, įgyvendinanti „*Europos horizontą*“.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir išklaušė ataskaitas po Tarybos posėdžių.

5. Europos Sąjungos Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdis. Tarybos posėdžiuose jaunimo klausimų dalyje, buvo pasiektas dalinis bendras požiūris dėl *reglamento dėl 2021–2027 m. Europos solidarumo korpuso*, priimta *rezoliucija dėl 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos* bei išvados *dėl darbo su jaunimu sprendžiant migracijos ir pabėgėlių klausimus*. Taryboje vyko politiniai debatai tema „*2019–2027 m. ES jaunimo strategija Nuo vizijos iki įgyvendinimo*“. Ministrų prašoma pasikeisti nuomonėmis ir pasidalyti patirtimi, kaip veiksmingiausiai galėtume pasinaudoti šiandien priimtose ES jaunimo strategijos priemonėmis, kad pasiektume strategijoje išdėstytus tikslus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis; kokie veiksniai / priemonės galėtų prisidėti prie veiksmingo 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos įgyvendinimo.

Švietimo dalyje buvo pasiektas dalinis bendras požiūris dėl *Reglamento dėl „Erasmus“*, kurio bendrasis tikslas – švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto priemonėmis remti žmonių išsilavinimą,

profesinį ir asmeninį tobulėjimą Europoje ir už jos ribų, taip prisidedant prie tvaraus ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos ir europinės tapatybės stiprinimo. Priimta *rekomendacija dėl aukštojo mokslo diplomų ir vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo* ir vyko politiniai debatai tema „*Europos švietimo erdvė 2025 m.: Nuo vizijos iki įgyvendinimo*“. Lietuvos delegacija dalyvaudama debatuose pabrėžė, kad Lietuva su kitomis Baltijos valstybėmis yra viena pirmųjų, pasirašiusių automatinio akademinio pripažinimo susitarimą, taip pabrėždama išsilavinimo kvalifikacijų abipusio pripažinimo kaip vieno iš Europos švietimo erdvės elementų svarbą. Taip pat atkreips dėmesį, kad šiuo metu nacionaliniu lygiu vykdomos reformos visuose švietimo ir mokymo lygiuose, siekiant modernizuoti ir atnaujinti švietimo sistemą. Ypatingas dėmesys skiriamas prieinamam ir aukštos kokybės ankstyvajam ugdymui, mokytojų profesijos patrauklumo ir svarbos didinimui, kalbinių kompetencijų ugdymui, - visi šie vykdomi uždaviniai prisideda ir prie siekio kurti Europos švietimo erdvę.

Kultūros dalyje ministrai patvirtino pažangos ataskaitą dėl *reglamento dėl 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“*, priėmė išvadas dėl 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje ir dėl *Europoje kuriamo turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje*, taip pat dalyvavo politiniuose debatuose tema „*Kova su internetinės dezinformacijos skleidimu: iššūkiai, su kuriais susiduria žiniasklaidos ekosistema*“.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir išklauė ataskaitas po Tarybos posėdžių.

6. Europos Sąjungos Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Transporto, telekomunikacijų ir energetikos (toliau – TTE) tarybos (*transporto klausimais*) posėdis, kuriame buvo pasiektas dalinis bendrasis požiūris dėl EK pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014. Šiuo reglamentu nustatomi Europos infrastruktūros tinklų priemonės (toliau – EITP) tikslai, biudžetas, finansavimo formos ir EITP finansavimo teikimo taisyklės 2021–2027 m. Naujame Reglamente numatyta ženkli parama projektui „Rail Baltica“, taip pat - išlaikomos karinio mobilumo infrastruktūros finansavimo galimybės. Tinkamos ir skaitmeninės dalies nuostatos, ypač dėl autonominio vairavimo koridorių plėtros, kartu patikslinta bendro Lenkijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos koridoriaus trasa. Taryboje patvirtintas ir bendras požiūris dėl *Judumo dokumentų rinkinio I*: a) dėl vertimosi profesine vežimo kelių transportu veikla ir patekimo į rinką (Reglamentai 1071/2009 ir 1072/2009); b) dėl vairavimo ir poilsio laikų (reglamentas 561/2006) ir tachografų (reglamentas 165/2014); c) kelių transporto darbuotojų komandiravimas ir socialinių teisės aktų vykdymas (direktyva 2006/22/EC ir *lex specialis*). Patvirtintas bendras požiūris dėl *Judumo dokumentų rinkinio II* dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 92/106/EEB dėl tam tikrų kombinuoto krovinių vežimo tarp valstybių narių tipų bendrųjų taisyklių nustatymo.

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko dvi TTE tarybos (*energetikos klausimais*). Lietuvai aktualiausi klausimu išliko EK pasiūlymo dėl *Dujų direktyvos nuostatų keitimo projektas*. 2018 m. gruodžio mėn. taryboje buvo pateikta pirmininkaujančios valstybės ES Tarybai informacija dėl Dujų direktyvos peržiūros. Direktyvos 2009/73/EC keitimą paskatino esama teisinė spraga – Direktyvoje 2009/73/EC sąvoka „jungiamasis vamzdynas“ (angl. „*interconnector*“) apibrėžiama kaip ES valstybių narių sieną kertantis ar tarp valstybių narių nutiestas perdavimo vamzdynas, kurio vienintelė paskirtis – sujungti tų valstybių narių nacionalines perdavimo sistemas. Esamas apibrėžimas neapima jungčių tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių, dėl ko tokių projektų kaip "Nord Stream 2" dujotiekio atvejais nėra pagrindo taikyti ES trečiojo energetikos paketo (TEP) reikalavimų. Lietuva ir dauguma kitų valstybių narių bei EP ne kartą yra išreiškusi norą spartinti Dujų direktyvos peržiūros procesą techniniame ir pradėti derybas politiniame lygmenyje. Bulgarijos ir Austrijos pirmininkavimo ES Tarybai metu nebuvo pasiekta pažanga, svarstant direktyvos pasiūlymo keitimo nuostatas. ES Tarybai pradėjusi pirmininkauti Rumunija 2019 m. vasario mėn. trialoge tarp ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės, EK ir EP pasiekė susitarimą dėl Dujų direktyvos pakeitimo projekto teksto. Komitetas, įvertinęs šį

labai aktualų Lietuvai EK prioritetinį pasiūlymą, 2019 m. vasario 20 d. priėmė pareiškimą dėl Dujų direktyvos pakeitimų, kurie įtvirtina ES energetinio saugumo tikslus. Komitetas susitarimą vertina kaip svarbų žingsnį siekiant užtikrinti, kad esminiai principai, tokie kaip trečios šalies prieiga, veiklų atskyrimas, skaidrus tarifų nustatymas, kuriuos ES taikome energijos perdavimo infrastruktūrai, ES jurisdikcijos ribose būtų taikomi ir didelį poveikį ES vidaus rinkai darantiems jungiamiesiems dujotiekams su trečiosiomis šalimis, tokiems kaip „Nord Stream 2“.

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko vienas TTE tarybos (*telekomunikacijų klausimais*) posėdis, kuriame teisėkūros procedūra priimamų aktų svarstymo dalyje Taryba pasiekė dalinį bendrąjį požiūrį dėl *Reglamento dėl 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programos sudarymo*, susipažino su pažangos ataskaita dėl *Reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas*, tęsė politinius debatus dėl *E. Privatumo reglamento*. Komitetas, išklauses informaciją apie 2018 m. gruodžio 3-4 d. vykusios TTE tarybos rezultatus, priėmė sprendimą prašyti atsakingos ministerijos laiku informuoti Seimo Ekonomikos komitetą, Teisės ir teisėtvarkos komitetą ir Žmogaus teisių komitetą apie Reglamento teksto pakeitimą ir/arba Lietuvos Respublikos pozicijos atnaujinimą bei raginti atsakingus Seimo komitetus nuosekliai vykdyti parlamentinę kontrolę Lietuvai derantis dėl Reglamento nuostatų.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir išklause ataskaitas po Tarybos posėdžių.

7. Europos Sąjungos Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko trys ES Teisingumo ir vidaus reikalų (toliau – TVR) tarybos posėdžiai, kuriuose pasiektas bendrasis požiūris dėl *Nemokumo, restruktūrizavimo ir antrosios galimybės direktyvos, Reglamento dėl teroristinio turinio sklaidos internete prevencijos, Prekių pirkimo-pardavimo sutarčių direktyvos, Reglamento „Briuselis IIa“, Reglamento dėl Europos e. įrodymų pateikimo ir saugojimo orderių, Direktyvos dėl teisinių atstovų įrodymų rinkimo tikslais*, taip pat pasiektas dalinis bendrasis požiūris dėl *Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento* (reglamento dalių, nustatančių Frontex agentūros vaidmenį grąžinimo bei bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis srityse). TVR taryba tęsė politinius debatus dėl *Reglamento dėl Europos e. įrodymų pateikimo ir saugojimo orderių bei Direktyvos dėl teisinių atstovų įrodymų rinkimo tikslais, Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento, Grąžinimo direktyvos, EK pasiūlymų dėl daugiametės finansinės programos, ES atsako į terorizmą, Tarybos sprendimo dėl derybų dėl ES ir JAV susitarimo dėl tarpvalstybinės prieigos prie elektroninių įrodymų pradžios, Tarybos sprendimo, kuriuo suteikiami įgaliojimai dalyvauti derybose dėl Budapešto konvencijos Antrojo papildomo protokolo*, susipažino su pažangos ataskaita dėl *Bendros Europos prieglobsčio sistemos reformos ir perkėlimo į ES, Grąžinimo direktyvos, Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento, Direktyvos dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos, Reglamento dėl reikalavimų perleidimo, kuriuo siekiama, atsižvelgiant į kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų plano tikslus, skatinti ES tarpvalstybines investicijas ir taip sukurti palankesnes galimybes įmonėms, įskaitant mažas ir vidutines įmones (MVĮ) ir vartotojams gauti finansavimą*, išklause informaciją apie *Europos prokuratūros reglamento įgyvendinimą, migracijos esamą padėtį, Demokratinio atsparumo stiprinimo* (laisvų ir sąžiningų rinkimų užtikrinimas ir kova su dezinformacija). TVR taryba *inter alia* patvirtino *Kovos su neteisėto žmonių gabenimo tinklais priemonių rinkinį*, kuriuo daugiausia dėmesio skiriama teisėsaugai, siekiant sustiprinti kovą su neteisėto migrantų gabenimo tinklais, bei priėmė išvadą dėl tarpusavio pripažinimo baudžiamosiose bylose, kuriomis valstybės narės skatinamos laiku ir tinkamai įgyvendinti procesinių teisių direktyvas, užtikrinti teismų ir teisėjų nepriklausomumą, jų, taip pat kitų teisės praktikų mokymą, skirti tam pakankamai lėšų, taip pat dalytis geriausiais praktikos pavyzdžiais tarpusavyje ir pan., priėmė Sprendimą dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

8. Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko vienas ES Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdis. Tarybos posėdyje diskutuota socialiniais ir sveikatos klausimais.

Tarybos posėdžio užimtumo dalyje buvo pasiektas bendras požiūris dėl *direktivos dėl kancerogenų arba mutagenų poveikio darbe*. Šiuo EK pasiūlymu siekiama gerinti darbuotojų sveikatos apsaugą mažinant penkių cheminių kancerogenų profesinį poveikį, užtikrinti darbuotojams ir darbdaviams daugiau aiškumo ir prisidėti sudarant vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams. Pasiektas bendras požiūris reglamento dėl *Europos darbo institucijos įsteigimo*. Lietuvos manymu, šia iniciatyva bus toliau stiprinamas administracinis bendradarbiavimas ir bus užtikrinama geresnė prieiga prie informacijos asmenims ir verslui. Tačiau išreiškė susirūpinimą dėl ES kelių transporto teisės aktų įtraukimo į būsimos agentūros veiklos sritį, kadangi šių teisės aktų taikymo sritis yra daug platesnė nei tik socialiniai, darbo teisės aspektai. Lietuvos nuomone, būtų sunku ir neproporcinga įtraukti agentūrą į su kelių transporto sektoriumi susijusias veiklas. Taip pat nebūtų išvengta dubliavimosi su esamomis struktūromis. Taip pat patvirtinta pažangos atskaita dėl *reglamento dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF)*. Vyko politiniai debatai Europos semestro tema. Pasiektas politinis susitarimas dėl *rekomendacijos dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių*. Priimtos išvados dėl *lyčių lygybės, jaunimo ir skaitmeninimo*.

Sveikatos klausimų dalyje svarbiausias klausimas - Bendradarbiavimas kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijant. Valstybių narių ministrai Tarybos posėdyje pasisakė, kad ypatingai svarbu kova su nepasitikėjimu skiepais bei įrodymų ir mokslinių tyrimų rinkimas. Taip pat dauguma valstybių narių pritarė siūlymui sukurti elektroninį skiepų registrą ES lygiu.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdyje svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

9. Europos Sąjungos Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko keturi ES Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdžiai. Tarybos posėdžiuose buvo pasiektas vienbalsis politinis susitarimas dėl Tarybos *reglamento, nustatančio 2019 m. žvejybos galimybes svarbiausioms verslinės žvejybos rūšims Baltijos jūroje*, vyko pasikeitimas nuomonėmis dėl dabartinių *uždavinių augalų apsaugos srityje ir atnaujintos ES bioekonomikos strategijos*. Daugiausia dėmesio Tarybos posėdžiuose skirta klausimui dėl *Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau - BŽŪP) ateities po 2020 m.* Klausimas nagrinėtas visuose keturiuose Tarybos posėdžiuose: susipažinta su pažangos atskaita dėl *reglamento dėl BŽŪP strateginių planų*, kurioje didelis dėmesys skiriamas administracinės naštos mažinimui bei BŽŪP, grįstos veiklos rezultatais, įgyvendinimo modeliui. Vyko pažangos ataskaitos pristatymas ir pasikeitimas nuomonėmis dėl viso *dokumentų dėl BŽŪP reformos po 2020 m. rinkinio*. 2018 m. birželio 1 d. EK paskelbus teisės aktų pasiūlymus dėl BŽŪP po 2020 m. esminis dėmesys pasiūlymuose skiriamas naujam BŽŪP įgyvendinimo modeliui, orientuotam į veiklos rezultatus, numatant daugiau lankstumo ir daugiau laisvės valstybėms narėms įgyvendinti BŽŪP nuostatas naujuoju laikotarpiu.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

III. KITI PARLAMENTINĖS KONTROLĖS KLAUSIMAI

1. *Daugiametė finansinė programa*

Seimo pavasario sesijos metu pradėtą pasiūlymų dėl būsimos Daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) nagrinėjimą Europos reikalų komitetas tęsė ir rudens sesijoje. 2018 m. rugsėjo 21 d. dalyvaujant Užsienio reikalų ir Finansų ministerijų atstovams Lietuvos nuolatinė atstovė ES, ambasadorė J. E. Jovita Neliupšienė informavo Komiteto narius apie derybų dėl DFP eigą. Komitetas didžiausią dėmesį skyrė Sanglaudos ir Bendros žemės ūkio politikos finansavimo pasiūlymams, Ignalinos atominės elektrinės uždarymo, projekto „Rail Baltica“ finansavimo užtikrinimui būsimoje DFP. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo nagrinėti ir kai kurie sektoriniai būsimos ES finansinio laikotarpio pasiūlymai - *dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ bei dėl ES išorės veiksmų finansinių instrumentų peržiūros.*

2. *Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas*

2018 m. rugsėjo 26 d. vadovaujantis 2018 m. birželio 13 d. Europos reikalų komiteto sprendimu, buvo grįžta prie Europos socialinių teisių ramsčio (toliau – ESTR) įgyvendinimo klausimo svarstymo. Komiteto sprendime buvo nutarta prašyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikti informaciją apie ESTR įgyvendinimą Europos Semestro kontekste (tvirtinant Nacionalinę reformų darbotvarkę (balandis), rengiant priemones šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimui (rugsėjis).

Pateiktoje 2018 m. ESTR įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu ataskaitoje, išskiriami šie principai: *švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą; aktyvus užimtumo rėmimas; saugus ir lankstus užimtumas; vaikų priežiūra ir parama vaikams; nedarbo išmokos; minimalios pajamos; senatvės pajamos ir pensijos; sveikatos priežiūra; neįgaliųjų įtrauktis; būstas ir parama benamiams.* Pristatyme buvo akcentuota, kad glaudus ir koordinuotas bendradarbiavimas tarp ministerijų gali užtikrinti Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimą Lietuvoje.

Kitas parlamentinės kontrolės svarstymas dėl ESTR vyks pavasarį - tvirtinant Nacionalinę reformų darbotvarkę.

3. *Europos audito rūmų ataskaita*

Europos audito rūmų (toliau – EAR) atskaitos svarstymas – vienas iš Europos reikalų komiteto parlamentinės kontrolės sričių. Šis klausimas Komitetui aktualus nagrinėjant ES fondų investicijų panaudojimo efektyvumo problematiką, vykdamas ES ekonominės ir finansų valdysenos klausimų parlamentinę kontrolę. Metinę EAR ataskaitą apie 2017 finansinių metų ES biudžeto vykdymą ir aktualiausias EAR specialiąsias ataskaitas 2018 m. spalio 17 d. bendrame Europos reikalų ir Audito komitetų posėdyje pristatė EAR narys R. Šadžius. Jis komitetams pristatė ir 2019 m. EAR veiklos programą bei naujausias EAR publikacijas.

4. *Europos policijos biuro (Europol) ir Eurojusto 2017 m. veiklos ataskaitų pristatymas*

2018 m. spalio 24 d. posėdyje Komitetas išklausė Europolio ir Eurojusto 2017 m. veiklos ataskaitas. Priimtas protokolinis sprendimas, kuriuo Komitetas, atsižvelgdamas į būtinybę taikyti visapusišką požiūrį toliau plėtojant Europos teisingumo ir saugumo erdvę, kurioje garantuojamos teisės ir laisvės bei užtikrinamas saugumas, stiprinant atsaką į kintančias grėsmes ir iššūkius, kurie turi poveikio Sąjungos vidaus saugumui, nusprendė atsižvelgti į Europolio ir Eurojusto veiklos pridėtinę vertę priimdamas sprendimus dėl Lietuvos Respublikos pozicijų prieš vykstant į ES Tarybos posėdžius, be kita ko, pagal kompetenciją nagrinėdamas EK pasiūlymus priimti Europos Sąjungos teisės aktus ar kitus ES dokumentus.

5. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros baltąją knygą

2018 m. lapkričio 7 d. Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pristatytas Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros baltosios knygos projektas. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros baltoji knyga (toliau - Baltoji knyga) yra strateginis nacionalinis dokumentas, kuris yra rengiamas Lietuvai derantis dėl Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) po 2020 metų. Baltoji knyga turėtų nubrėžti ilgalaikės nacionalinės politikos strategines kryptis, kurios palaikytų gyvybingas kaimo bendruomenes, sustiprintų šalies žemės ūkio gebėjimą inovacijų dėka išlikti konkurencingam globalios rinkos ir klimato iššūkių akivaizdoje bei garantuotų Lietuvos visuomenės aprūpinimą maistu.

Prie klausimo svarstymo buvo nutarta grįžti gavus galutinį Baltosios knygos projektą

6. Įstatymų projektų, perkeliančių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, įgyvendinimo stebėseną

Komitetas 2018 m. lapkričio 7 d. ir 2019 m. kovo 8 d. posėdžiuose svarstė klausimą dėl įstatymų projektų, perkeliančių ES teisės aktų nuostatas, įgyvendinimo stebėsenos rezultatų. Priimtuose sprendimuose Komitetas pažymėjo poreikį toliau taikyti Vyriausybės lygmens koordinacines priemones, atkreipė ypatingą dėmesį į Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIP-1787 ES, pažymėdamas bendrąjį interesą siekti, kad pateiktas įstatymo projektas Seime būtų apsvarstytas ne vėliau kaip Seimo V (rudens) sesijoje ir priimtas kaip įmanoma greičiau. Taip pat atkreiptas dėmesys Seimo komitetų pirmininkų dėmesys į svarstomus įstatymų projektus, susijusius su pradėtomis ar galimomis ES teisės apžeidimo procedūromis, ir paraginta ES teisę perkeliančius ir (arba) įgyvendinančius įstatymo projektus svarstyti priimant domėn visus Lietuvos įsipareigojimų ES įvykdymo terminus. Komiteto nariai akcentavo, kad įstatymų projektų, susijusių su pradėtomis ES teisės pažeidimo procedūromis, pildymas nacionalinio teisinio reguliavimo nuostatomis, nesusijusiomis su ES teise, turėtų būti vertinamas itin atsakingai, išreiškė susirūpinimą, kad 2017 m. balandžio mėnesį grąžinto iniciatoriams tobulinti Lietuvos Respublikos Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų įstatymo projekto Nr. XIIP-4481 ES, parengto siekiant pasirengti taikyti 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo, pakartotinis pateikimas Seimui reikšmingai užtruko, nors įstatymo projektas yra svarbus artėjančių rinkimų į Europos Parlamentą kontekste. Komitetas taip pat paragino Vyriausybę užtikrinti, kad įstatymų projektai būtų rengiami ir Seimui pateikiami suplanuotais terminais arba anksčiau, kartu įvertinant Seimo sesijų trukmę bei Seimo posėdžių grafiką, jeigu ES teisės aktui perkelti ir (ar) įgyvendinti nacionalinėje teisėje būtina parengti įstatymo projektą.

7. Ukraina

2018 m. lapkričio 9 d. Komitetas, siekdamas sutarimo dėl naujų svarbių ateinančio dešimtmečio geopolitinių iniciatyvų, kurios padėtų tiek Ukrainoje, tiek ES valstybėse išlaikyti motyvaciją Ukrainai įgyvendinti reformas ir tapti sėkminga europietiška valstybe, pritarė Europos reikalų komiteto pirmininko G. Kirkilo ir komiteto pirmininko pavaduotojo A. Kubiliaus iniciatyvai „Ukraina 2027“. Naujoje iniciatyvoje „Ukraina 2027“ ypač akcentuojamos ypatingos geopolitinės aplinkybės, kurios susiklostys Europoje po 2025 m., kurias Lietuva turi išnaudoti tam, kad 2027 metais, kai Lietuva antrą kartą pirmininkaus ES Tarybai, ES priimtų konkrečius sprendimus dėl Ukrainos (taip pat Gruzijos ir Moldovos) narystės ES perspektyvų. 2018 m. lapkričio 9 d. posėdyje Komitetas sprendimu kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę apsvarstyti galimybes įgyvendinti iniciatyvą „Ukraina 2027“ ir parengti įgyvendinimo planą.

Komiteto pirmininko G. Kirkilo ir Komiteto pirmininko pavaduotojo A. Kubiliaus iniciatyva 2018 m. spalio 22 d. buvo surengta politikų ir ekspertų diskusija apie Lietuvos paramą Ukrainai,

Ukrainos pažangą ir perspektyvas. Į diskusiją buvo pakviesti Lietuvos Respublikos ambasadoriai, Lietuvoje ir Ukrainoje dirbantys institucijų atstovai ir ekspertai, Lietuvos Respublikos paramos investicijoms ir projektų valdymo agentūrų atstovai, investuotojai ir verslo asociacijų atstovai. Diskusijos metu vyko teletiltas su Lietuvos nuolatine atstovybe ES. Jos metu buvo aptarta tiek iniciatyvos „Maršalo Planas Ukrainai“ įgyvendinimo pažanga, tiek ir galimas naujas geopolitinės ilgalaikės paramos Ukrainai iniciatyvos, kurias Lietuva bendromis pastangomis galėtų imti realizuoti.

Taip pat Komiteto pirmininko G. Kirkilo ir Komiteto pirmininko pavaduotojo A. Kubiliaus iniciatyva 2018 m. gruodžio 11 d. vyko Lietuvos iniciatyvos „Ukraina-2027“ pristatymas Lietuvos Respublikos Seime ES ambasadoriams reziduojantiems Lietuvoje ir G7 valstybių ambasadoriams, taip pat Ukrainos Aukščiausios Rados atstovams ir Lietuvos ekspertams. Pirmasis toks Lietuvos paramos Ukrainai iniciatyvų pristatymas ambasadoriams buvo surengtas 2017 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos Seime ir jo metu buvo pristatyta nuo 2017 metų kovo mėnesio įgyvendinama Seimo iniciatyva „Maršalo Planas Ukrainai“ („Europos Planas Ukrainai“). Antrajame pristatyme aptarta tiek iniciatyvos „Maršalo Planas Ukrainai“ įgyvendinimo pažanga, tiek ir nauja geopolitinė ilgalaikė paramos Ukrainai iniciatyva „Ukraina-2027“, kurios pagrindinės idėjos 2018 m. lapkričio 13 d. buvo pristatytos ir patvirtintos trišalėje Lietuvos-Lenkijos-Ukrainos Parlamentinėje Asamblėjoje.

8. Dėl Skaitmeninės darbotvarkės klausimų koordinavimo modelio Lietuvoje įgyvendinimo eigos

2018 m. lapkričio 14 d. posėdyje Komitetui pristatyta informacija apie Skaitmeninės darbotvarkės klausimų koordinavimo modelio Lietuvoje įgyvendinimo eigą. Posėdyje atkreiptas Komiteto narių dėmesys į 2018 m. skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indekso (DESI) skalę, Lietuvos užimamą vietą joje, lyderystę ir problemiškesnius sritis, pristatyta Skaitmeninės darbotvarkės vizija ir Vyriausybės prioritetai, akcentuotos efektyvios Skaitmeninės valstybės prielaidos, informuota apie vykdomas ES fondų investicijų veiksmų programos prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ priemonės, atkreipiant dėmesį į numatytas, suplanuotas ir paskirtas lėšas bei planuojamas papildomas investicijas, taip pat lėšas būsimu programavimo laikotarpiu. Komiteto nariams buvo pristatyti naujausi organizaciniai pokyčiai formuojant Skaitmeninės darbotvarkės politiką ir ją įgyvendinant, taip pat pabrėžtas visuotinis poreikis ugdyti skaitmeninius įgūdžius ir žinias, dalyvauti skaitmeninės ekonomikos veiklose bei įsitraukti į Lietuvos skaitmeninės transformacijos lyderystę. Vykusios diskusijos metu Komiteto nariai kėlė klausimą dėl valdžios vaidmens vykstant globaliems skaitmenizacijos procesams, taip pat atkreipė dėmesį į lyderystės problemą, žmogiškųjų resursų trūkumą, organizacinės atsakomybės dualumą, pabrėžė siekiamos pažangos skaitmenizacijos srityje identifikavimo būtinybę.

Komitetas, išklausęs pateiktą informaciją, priėmė sprendimą tęsti Skaitmeninės darbotvarkės klausimų svarstymą Seimo pavasario sesijos metu.

9. Dėl pasiūlymų dėl naujos ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“

2018 m. lapkričio 16 d. Europos reikalų komitetui pristatyti EK pasiūlymai dėl naujos ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“. Programa remsis dabartinės mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ pasiekimais, jos tikslas - kad ES išliktų mokslinių tyrimų ir inovacijų lyderė pasaulyje. Šiai programai būsimajame ES biudžete (2021-2027 m.) numatyta 97,6 mlrd. eurų. Komitetas, išklausęs atsakingų ministerijų informaciją apie programą „Europos horizontas“, pabrėžė, jog būtina siekti, kad Lietuvos tyrėjai galėtų maksimaliai pasinaudoti būsimos programos galimybėmis. Komitete vykusioje diskusijoje buvo konstatuota, kad žemas Lietuvos tyrėjų atlyginimų lygis, prioritetas nacionaliniams struktūrinių fondų lėšomis finansuojamiems projektams kartu su kitais problemineis klausimais smarkiai riboja mūsų šalies mokslo potencialą ir verslo bei mokslo partnerystės plėtrą. Komitetas ypatingai akcentavo institucinę pertvarką, tyrėjų atlyginimų lygio kėlimo būtinybę, kompetencijos centrų steigimo poreikį, šių procesų sąsają su inovacijų reforma, skatinančia glaudesnę mokslo ir verslo bendradarbiavimą, ir

būtinybę efektyvinti Sumanios specializacijos strategijos įgyvendinimą ir nusprendė kviešti Vyriausybę spartinti ar, prireikus, inicijuoti reikalingus struktūrinius pokyčius. Komitetas pritarė ministerijų išskirtiems pagrindiniams Lietuvos siūlymams EK pasiūlymų dėl ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ paketui.

10. Sisteminės ES vartotojų teisių apsauga

2018 m. lapkričio 21 d. Europos reikalų komitetas, tęsdamas parlamentinę kontrolę, svarstė klausimą dėl sisteminės ES vartotojų teisių apsaugos. Komitetas pradėjo parlamentinę kontrolę dėl ES vartotojų teisių kilus klausimui ar vartotojų apsauga ES lygiu nuosekliai reglamentuota, taip pat ar nacionalinės vartotojų teises ginančios institucijos veikia aktyviai, koordinuotai ir iniciatyviai.

Komitetui buvo pristatyta informacija apie ES vartotojų teisių apsaugos institucinę sistemą ir vartotojų teisių ir interesų gynimo būdų esamą padėtį, įskaitant pasiūlymą dėl Naujų galimybių vartotojams dokumentų rinkinio (angl. *New Deal for Consumers*), kurį EK pateikė 2018 m. balandžio 11 d. Juo siekiama užtikrinti, kad visi Europos vartotojai galėtų visapusiškai naudotis savo teisėmis kaip numatyta ES teisės aktais. Pagrindiniai šio rinkinio aspektai:

- vartotojų teisių internete stiprinimas,
- geresnė apsauga nuo nesąžiningos komercinės veiklos,
- veiksmingos baudos už teisės pažeidimus
- kova su dvejopos kokybės produktais.

Susipažinę su atsakingų institucijų pateikta informacija ir įvertinus sisteminės vartotojų teisių apsaugos ES lygiu klausimo svarbą, prie svarstymo nutarta grįžti Seimo 2019 m. pavasario sesijos metu.

11. Lietuvos Respublikos integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektas

2018 m. lapkričio mėn. Komitete Energetikos ir Aplinkos ministerijų atstovai pristatė Lietuvos Respublikos integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektą pradiniam jo rengimo ir derinimo (nacionaliniu, regioniniu ir tarp ES institucijų) etape. Už Lietuvos integruoto plano parengimą atsakingos ministerijos pateikė nacionalinius tikslus, politikas ir priemones energetikos sąjungos tikslams pasiekti iki 2030 m., pagal kiekvieną energetikos sąjungos dimensiją: 1) dekarbonizaciją; 2) energetinį efektyvumą; 3) energetinį saugumą, 4) energijos vidaus rinką, 5) inovacijas, tyrimus ir konkurencingumą. Komitetas 2018 m. lapkričio 28 d. susipažinęs su Lietuvos integruoto plano rengimu, derinimu ir numatomu įgyvendinimu ir įvertinęs tai, kad Lietuvos integruotas planas yra strateginis dokumentas, apjungiantis ir integruojantis ilgalaikes Lietuvos strategijas ir nacionalinius planus (energetikos, klimato, transporto, sumanios specializacijos), priėmė sprendimą Nr. 100-S-12 ir pasiūlė Seimo specializuotiems komitetams ypač Aplinkos apsaugos ir Ekonomikos, taip pat Seimo Energetikos komisijai įsitraukti į šio plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo parlamentinę kontrolę ir stebėseną. Taip pat Komitetas nusprendė prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ne rečiau kaip kartą į pusmetį, teikti informaciją apie Lietuvos integruoto plano projekto rengimo, derinimo ir įgyvendinimo eigą.

12. Dėl Seimo prioritetų pagal 2019 m. EK darbo programą nustatymo

2018 m. gruodžio 19 d. posėdyje Komitetas kartu su Užsienio reikalų komitetu, remdamiesi specializuotų komitetų pateiktomis išvadomis bei atsižvelgę į Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą 2019 m. Lietuvai aktualiausių ES darbotvarkės klausimų sąvadą, priėmė išvadą, kuria pritarė Lietuvos Respublikos Seimo prioritetams pagal 2019 m. EK darbo programą. Prie labai aktualų EK iniciatyvų priskirta: Paryžiaus susitarimų įgyvendinimas, Energetikos sąjungos sukūrimas, Sąžininga ir į ateitį orientuota bendra rinką, Sveikatos apsauga, Efektyvesnė vidaus rinkos teisėkūra ir kitos iniciatyvos.

13. Pirmininkaujančių ES valstybių pirmininkavimo programų bei rezultatų pristatymai

2019 m. sausio 16 d. Komiteto posėdyje Austrijos pirmininkavimo rezultatus pristatė J. E. Austrijos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Lietuvos Respublikoje Yvonne Tonic-Sorinj. Austrijos pirmininkavimo ES Tarybai metu svarbiausios sritys buvo: saugumas (vidinis ir išorinis), kova su nelegalia migracija, ekonominė gerovė, konkurencingumas, stabilumas kaimynystėje (pagrindinis dėmesys Vakarų Balkanams). Taip pat dėmesys skirtas nedarbo mažinimui ir socialiniams klausimams, Energetikos sąjungai ir Europos skaitmenizavimui, tvarumui ir klimato politikai. Ambasadorė pristatė šalies pasiektus rezultatus teisėkūros srityje bei neteisėkūrinėje veikloje ir atsakė į komiteto narių užduotus klausimus. 2019 m. sausio 1 d. Rumunijos Respublika, pakeitusi Austrijos Respubliką, pradėjo pusmečio savo pirmąjį pirmininkavimą ES Tarybai. Rumunijos pirmininkavimo ES Tarybai šūkis – „Sanglauda - bendra Europos vertybė“, taip pat išskirti ir pirmininkavimo prioritetai: konvergencijos (suartėjimo) Europa; saugesnė Europa; Europa kaip svarbesnė globali veikėja; bendrų vertybių Europa. Rumunijos pirmininkavimo prioritetus pristatęs J. E. Bulgarijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Adrian Balanescu pabrėžė esminius pirmininkavimo veiksnius: BREXIT, daugiametė finansinė programa, aukščiausio lygio susitikimas Sibiu ir rinkimai į Europos Parlamentą.

14. Dėl neeilinio Jungtinių Tautų konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste šalių susitikimo ir Konvencijos strateginio aplinkos vertinimo protokolo šalių susitikimo (2019 m. vasario 5–7 d. Ženevoje (Šveicarija))

2019 m. sausio 25 d. Komiteto posėdyje Ž. Vaičiūnas – energetikos ministras, laikinai einantis aplinkos ministro pareigas, pristatė Lietuvos atstovavimo poziciją, besirengiant 2019 m. vasario mėn. vyksiančiam neeiliniam Espo konvencijos šalių susitikimui. Ministras akcentavo Lietuvos siekį, kuriuo būtų patvirtintas Espo konvencijos įgyvendinimo komiteto parengtas sprendimo projektas dėl Espo konvencijos pažeidimo Baltarusijai įgyvendinant Astravo AE projektą. Komiteto posėdyje dalyvavo Espo konvencijos įgyvendinimo komiteto pirmininkas R. Švedas bei audiovizualiniu ryšiu J. E. ambasadorė J. Neliupšienė pristatė VN pozicijas.

2019 m. vasario 2019 m. vasario 27 d., Seimo Komitete buvo pristatyti rezultatai po 2019 m. vasario 6-7 d. Ženevoje vykusio neeilinio 1991 m. Konvencijos dėl tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo (Espo konvencija) šalių susitikimo. Šalių susitikime Ženevoje priimtas sprendimas, patvirtinantis, kad Baltarusija pažeidžia Espo konvenciją: dėl netinkamo aikštelės alternatyvų parinkimo, dėl netinkamų konsultacijų su poveikį patiriančiomis šalimis (Lietuva pirmiausia), ir netinkamas galutinis sprendimas dėl pačios aikštelės. Sprendimo priėmimas yra aktualus ne tik Lietuvai, tai svarbi žinia visai tarptautinei bendruomenei, primenanti, kad turi būti užtikrinamas tarptautinės teisės įgyvendinimas, o jos pažeidimais negali būti toleruojami. Espo konvencijos šalių sprendimas – tai ilgalaikių Lietuvos institucijų pastangų, tarptautinio bendradarbiavimo ir aktyvaus diplomatinio darbo rezultatas.

15. Dėl ES išorės veiksmų finansinių instrumentų peržiūros

Pasiūlymų dėl DFP kontekste Komitetas atskirai nagrinėjo EK siūlymus dėl ES išorės veiksmų finansinių instrumentų peržiūros ir jų galimą poveikį Astravo AE problemai. Naujojoje ES išorės veiksmų finansavimo struktūroje (2021–2027 m.) EK yra pasiūlusi supaprastinimą panaikinant dirbtines kliūtis tarp esamų priemonių ES išorės veiksmų finansavimui; taip siekiama didesnio lankstumo ir skaidrumo. Komitetas išklauė Europos parlamento nario Petro Auštrevičiaus poziciją, susipažino su Lietuvos Respublikos pozicijomis dėl minėtų pasiūlymų, ir įvertino Seimo specializuotų komitetų išvadas dėl šių pasiūlymų, kuriose akcentuojama būtinybė išsaugoti atskirą ir efektyviai veikiančią Europos kaimynystės politikos priemonę būsimoje ES išorės veiksmų finansavimo priemonių architektūroje ir pabrėžiama, kad labai svarbu tinkamai įvertinti siūlomos

branduolinės saugos priemonės efektyvumą ir skaidrumą siekiant atsakyti į klausimą, ar šia priemone nebus naudojamos, siekiant gauti papildomą finansavimą Astravo AE įgyvendinimui ir projekto legitimizacijai tarptautiniu mastu.

16. Dėl Europos Komisijos komunikato „Subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmens stiprinimas formuojant ES politiką“

Komitetas 2019 m. vasario 13 d. posėdyje apsvarstė EK komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Ekonomikos ir Socialinių Reikalų Komitetui ir Regionų Komitetui „Subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmens stiprinimas formuojant ES politiką“ COM(2018) 703 (toliau – Komunikatas).

Komitetas, įvertinęs Seimo sukaupią patirtį, dalyvaujant subsidiarumo principo patikros mechanizme bei įvertinęs ir atsižvelgęs į specializuotų komitetų, kuriems Komunikatas buvo perduotas svarstyti, išvadas, dėl Komunikato pareiškė *Nuomonę Lietuvos Respublikos Seimo vardu*, kurioje įvardijo veiksmus, galinčius prisidėti prie nuoseklaus, efektyvaus ir aktyvaus subsidiarumo principo taikymo.

17. Europos reikalų komiteto funkcijos, nustatytos Seimo statuto 1805 straipsnio 2 dalyje, įgyvendinimas

Per ataskaitinį laikotarpį Komiteto sprendimu specializuotiems komitetams perduoti svarstyti 75 pasiūlymai priimti ES teisės aktus ar kiti ES dokumentai.

IV. EUROPOS SEMESTRO KLAUSIMAI

Europos reikalų komitetas, būdamas aktyviai įsitraukęs į Europos semestro proceso parlamentinę kontrolę, daug dėmesio skyrė Europos semestro ciklo dokumentams: nagrinėjo 2018-2019 m. Tarybos rekomendacijos Lietuvai įgyvendinimo priemonių planą, EK paskelbtą 2019 m. metinę augimo apžvalgą, Finansų ministerijos parengtą 2018-2021 m. patikslintą ekonominės raidos scenarijų, pagal kurį rengiamas valstybės biudžeto projektas ir EK ir euro grupei teikiamą šalies biudžeto projektą bei EK išvadą dėl jo.

1. Tarybos rekomendacijos Lietuvai įgyvendinimas

Vykdydamas Europos semestro proceso parlamentinę kontrolę, Komitetas 2018 m. rugsėjo 26 d. nagrinėjo 2018-2019 m. Tarybos rekomendacijos Lietuvai įgyvendinimo priemonių planą ir pasiūlė Vyriausybei tiesiogiai susieti Lietuvai skirtas kasmetines rekomendacijas su kasmetiniais Vyriausybės veiklos prioritetais, kurių įgyvendinimo finansavimas būtų numatytas būsimųjų metų biudžete, o už jų įgyvendinimą būtų atsiskaitoma pateikiant Vyriausybės metinę veiklos ataskaitą.

2. 2019 m. Metinė augimo apžvalga

2018 m. lapkričio 23 d. EK narys Vytenis Povilas Andriukaitis Komitetui pristatė 2018 m. lapkričio 21 d. EK paskelbtą 2019 m. metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas kasmetinis Europos semestro ciklas. V. P. Andriukaitis supažindino Komiteto narius su dokumente išskirtais ES ateinančių metų ekonomikos ir socialiniais prioritetais ir įvardijo pagrindines veiksmų kryptis: ES lygmeniu bus siekiama pažangos įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus, stiprinant bendrąją rinką, užbaigiant ekonominės ir pinigų sąjungos struktūros kūrimą. Nacionaliniu lygmeniu politikos pastangas kviečiama sutelkti į kokybiškas investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, švietimą bei infrastruktūrą, skirti dėmesį reformoms, kuriomis didinamas produktyvumo augimas, įtrauktis ir institucijų veiklos kokybė, užtikrinti makrofinansinį stabilumą ir patikimą viešųjų finansų valdymą. Komitetas perdavė 2019 m. Metinę augimo apžvalgą svarstyti Seimo specializuotiems komitetams ir tęs Europos semestro klausimų nagrinėjimą komitete 2019 m. pavasario sesijos metu.

3. 2018–2021 m. patikslintas ekonominės raidos scenarijus ir Valstybės kontrolės išvada

Dar vienas Komiteto nagrinėtas dokumentas – 2018-2021 m. patikslintas ekonominės raidos scenarijus, Komitetui buvo pristatytas š. m. rugsėjo 21 d. Scenarijų rengia ir Komitetui pristato Finansų ministerija, kartu Komitetas kviečia ir Valstybės kontrolę, kuri, vykdydama nepriklausomos Biudžeto politikos kontrolės institucijos funkcijas, pristato Komitetui savo išvadą dėl patikslinto ekonominės raidos scenarijaus, pagal kurį rengiamas ateinančių metų valstybės biudžeto projektas.

4. Europos Komisijai ir euro grupei teikiamas šalies biudžeto projektas ir išvada dėl jo

Europos reikalų komitete ateinančių metų valstybės biudžeto svarstymas neapsiriboja tik valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu. Komitetui pristatomas ir EK bei euro grupei teikiamo ateinančių metų šalies biudžeto plano projektas bei EK išvada dėl jo. 2018 m. spalio 19 d. ir lapkričio 30 d. vykusiuose posėdžiuose Komitetui buvo pristatyti ir aptarti šie dokumentai. Svarstant EK išvadą, posėdyje dalyvavo ir Lietuvos banko bei Valstybės kontrolės atstovai, kurie pristatė Komitetui savo vertinimus ir įžvalgas apie ateinančių metų valstybės biudžeto projektą.

5. Šalies ataskaita. Lietuva 2019

2019 m. kovo 8 d. Europos reikalų komiteto posėdyje pristatyta „Šalies ataskaita Lietuva 2019“. Europos Komisija ataskaitas apie ES valstybių narių ekonominę padėtį ir joms skirtų rekomendacijų įgyvendinimo pažangą skelbia kasmet. Ataskaitą pristatęs Europos Komisijos narys V. P. Andriukaitis įvardijo pagrindinius Komisijos išskirtus Lietuvos ekonomikos iššūkius ir atkreipė Komiteto narių dėmesį į tai, kad, Komisijos vertinimu, šalies mokesčių ir socialinių išmokų sistema turi tik nedidelį poveikį pajamų nelygybės mažinimui, o nors dėl vykdomų reformų pensijų sistema tapo finansiškai tvaresnė, tačiau ateities pensijų adekvatumas tebeverčia susirūpinti. Skurdas ir nelygybė mūsų šalyje, Komisijos duomenimis, tebėra vieni didžiausių ES. Šiais metais Šalies ataskaitoje ypatingai daug dėmesio skiriama ekonominiams ir socialiniams regionų skirtumams bei investicijų poreikiams šiuos skirtumus mažinti. Kartu su ataskaita pateikiami ir Komisijos siūlymai, kuriose srityse tiksliausia investuoti, siekiant ateityje efektyviai panaudoti

Komiteto nariai kėlė biudžeto pajamų perskirstymo adekvatumo klausimą, ragino Vyriausybę neatidėliojant spręsti Šalies ataskaitoje įvardintas pajamų nelygybės ir skurdo problemas, diskutavo švietimo ir mokymo sistemos kokybės ir efektyvumo didinimo mokslinių tyrimų kokybės kėlimo, sveikatos apsaugos sistemos tobulinimo klausimais. Po diskusijų Europos reikalų komitetas nutarė perduoti „Šalies ataskaitą. Lietuva 2019“ svarstyti Seimo specializuotiems komitetams ir tęsti šio klausimo svarstymą viename artimiausių Komiteto posėdžių.

V. DALYVAVIMAS TEISĖKŪROS PROCESU

1. Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIIP-2482

2018 m. rugsėjo 12 d. posėdyje Komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIIP-2482 ir priėmė išvadą Nr. 100-P-75, kurioje bendru sutarimu pritarė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projektui Nr. XIIP-2482 be pasiūlymų.

Rengiant Seimo V (rudens) sesijos darbų programos projektą, Komitetas, atsižvelgdamas į Vyriausybės kanceliarijos pateiktą informaciją dėl įstatymų, perkeliančių ir (arba) įgyvendinančių ES teisės aktų nuostatas, projektų, kuriuos būtina priimti Seimo rudens sesijoje, pasiūlė Seimo posėdžių sekretariatui į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą įtraukti 30 įstatymų projektų, susijusių su ES teisės parkėlimu ir (ar) įgyvendinimu: 5 įstatymų projektus, susijusius su pradėta ES teisės pažeidimo procedūra arba su EK paklausimais dėl atitikties ES teisei, 14 įstatymų projektų, susijusių su visišku

direktyvų perkėlimu ir įgyvendinimu, 8 įstatymų projektus, susijusius su reglamentų, sprendimų ir kitų ES teisės aktų (išskyrus direktyvas), įgyvendinimu, 1 įstatymo projektą, susijusį su ES Teisingumo Teismo sprendimų dėl ES teisės aiškinimo įgyvendinimu, 2 įstatymų projektus, susijusius su ES teisės aktų nuostatų perkėlimo / įgyvendinimo tobulinimu. Visi Komiteto teikti pasiūlymai į Seimo V (rudens) sesijos darbų programos projektą buvo įtraukti.

2. 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIIIIP-868 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2470

2018 m. rugsėjo 12 d. Europos reikalų komitetas svarstė Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIIIIP-868 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2470 ir nusprendė pritarti šiam projektui. Projekto tikslas - 2018 metais įvykdyti įsipareigojimą NATO – skirti 2 procentus šalies bendrojo vidaus produkto (BVP) krašto apsaugai, prisiimant atsakomybę už Lietuvos valstybės ir jos piliečių saugumą ir taip užtikrinant Šiaurės Atlanto Sutarties įgyvendinimą.

3. 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2715

Kaip ir kasmet, komitetas svarstė ateinančių metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Savo kompetencijos srityje daugiausia dėmesio Komitetas skyrė ES lėšomis finansuojamų projektų bendrafinansavimui. Komitetas pasiūlė pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui pritarti 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui, kartu atkreipiant dėmesį į nuolatines nepanaudotų biudžeto asignavimų perkėlimo į ateinančius metus tendencijas. Komitetas taip pat atkreipė pagrindinio komiteto dėmesį į 2018 m. rugsėjo 26 d. ERK priimtą sprendimą dėl būtinybės teisiškai įtvirtinti aiškią sąsają tarp Europos semestro dokumentų, Vyriausybės prioritetų ir valstybės biudžeto rengimo. Be to, Komitetas pasiūlė svarstant ateinančių metų valstybės biudžeto projektą atsižvelgti į Seimo kanceliarijos pateiktą papildomų 4 292 tūkst. eurų asignavimų poreikį, susijusį su 2018 m. birželio 29 d. priimto naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimu.

4. 2017 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai

Ataskaitiniu laikotarpiu Komitetas svarstė Seimo nutarimų „Dėl Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ (Nr. XIIIIP-2683) ir „Dėl Lietuvos Respublikos 2017 metų nacionalinio ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ (Nr. XIIIIP-2684) projektus. Komitetas nutarė siūlyti pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui pritarti iniciatorių pateiktiems Seimo nutarimų projektams, kartu atkreipdamas dėmesį į nepakankamą ES paramos ir bendrojo finansavimo lėšų įsisavinimą, kuomet nepanaudoti biudžeto asignavimai nuolat perkeliama į ateinančius metus.

5. Dėl Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo „Dėl pritarimo Gedimino Mesonio ir Rimvydo Norkaus kandidatūrų siūlymui į ES Bendrojo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIIIIP-3108

2019 m. sausio 11 d. posėdyje Komitetas, vadovaudamasis Seimo statuto 180²⁰ straipsniu, svarstė Konstitucinio Teismo teisėjo G. Mesonio ir Aukščiausiojo Teismo pirmininko R. Norkaus kandidatūras į ES Bendrojo Teismo teisėjus ir priėmė išvadą Nr. 100-P-1, kurioje pritarė Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo „Dėl pritarimo Gedimino Mesonio ir Rimvydo Norkaus kandidatūrų siūlymui į ES Bendrojo Teismo teisėjus“ projektui Nr. XIIIIP-3108.

V. TARPPARLAMENTINIS BENDRADARBIAVIMAS, SVARBIAUSI KOMITETO VIZITAI

1. COSAC posėdžiai

COSAC plenarinis posėdis. 2018 m. antrąjį pusmetį ES Tarybai pirmininkavusios Austrijos Respublikos surengtas LX COSAC plenarinis posėdis, kuriame dalyvavo Seimo Europos reikalų komiteto delegacija, vadovaujama komiteto pirmininko Gedmino Kirkilo. Konferencijoje vykusiose diskusijose dominavo Brexit derybų klausimas ir ES vienybės būtinybė šiame kontekste. Kitos nagrinėtos COSAC posėdžio temos: Austrijos pirmininkavimo ES Tarybai pasiekimai, ES politikos skaidrumas artėjančių Europos Parlamento rinkimų kontekste, ES klimato politika ir energetinė sąjunga. Kalbėdamas šia tema, Seimo Europos reikalų komiteto narys Virgilijus Poderys pabrėžė, kad Baltijos valstybių sinchronizacija su kontinentinės Europos tinklais yra strateginis ES tikslas ir būtina sąlyga ES vidaus rinkos užbaigimui, todėl turi išlikti prioritetiniu ES politinės darbotvarkės klausimu.

COSAC pirmininkų susitikimas. 2019 m. pirmąjį pusmetį ES Tarybai pirmininkaujančios Rumunijos Respublikos surengtas COSAC pirmininkų susitikimas. Š. m. sausio 21-22 d. Bukarešte vykusiame susitikime dalyvavo Komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas. COSAC pirmininkams buvo pristatyta Rumunijos pirmininkavimo ES Tarybai programa, diskutuota apie būtinybę užtikrinti sanglaudą bei konvergenciją ES, tam visapusiškai išnaudojant Daugiametės finansinės programos instrumentus.

COSAC pirmininkai pritarė š. m. birželio 23-25 d. vyksiančio LXI COSAC plenarinio posėdžio programos projektui, į kurį nuspręsta įtraukti EK pasiūlymų dėl subsidiarumo aptarimą.

2. Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos parlamentų Europos reikalų komitetų susitikimas

2018 m. rugsėjo 30 - spalio 1 d. Taline vyko Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos parlamentų Europos reikalų komitetų pirmininkų susitikimas. Jame dalyvavo Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas. Susitikime aptartas LX COSAC (Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos) plenarinio posėdžio, vykusio š. m. lapkričio 18-20 d. Vienoje (Austrijos Respublika), programos projektas, diskutuota apie Brexit derybų eigą ir galimus jų pabaigos scenarijus bei artimiausių veiksmų kalendorių, apsikeista nuomonėmis apie 2021-2027 m. daugiamečią finansinę programą ir visoms keturioms valstybėms svarbių regioninių projektų finansavimo užtikrinimą, aptarta ES-JAV prekybos santykių padėtis.

3. Kitos Europos reikalų komiteto komandiruotės

Komiteto narė Rūta Miliūtė 2018 m. rugsėjo 18-19 d. dalyvavo **Jaunųjų Europos Parlamento narių (EU40) susitikime**, kurio tema „Atsinaujinanti Europa ir stipresnė Europos piliečių vienybė“.

Komiteto narys Audronius Ažubalis 2018 m. rugsėjo 24-25 d. dalyvavo Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto (LIBE) ir Europos Tarybai pirmininkaujančios Austrijos Parlamento surengtame **3-iajame Europolo Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės posėdyje** Briuselyje (Belgijos Respublika), kuriame pristatyti JPKG 2018-2019 prioritetai, Europolo daugiamečios programos 2019-2021 projektas, Europolo valdybos veiklos (2018 m. kovo-rugsėjo mėn.) rezultatai, diskutuota dėl fizinių asmenų teisių ir laisvių apsaugos, ypač asmens duomenų apsaugos Europolo veiklų atžvilgiu, Europolo indėlio į kovą su finansiniais nusikaltimais, turto išieškojimu ir pinigų plovimu, išklaustas EK nario, atsakingo už saugumo sąjungą, J.King pasisakymas.

Komiteto pirmininko pavaduotoja Aušra Maldeikienė 2018 m. spalio 9 d. dalyvavo Europos Parlamento organizuotame *tarpparlamentiniame renginyje „Europos Semestras – 2018 m. prioritetų įgyvendinimas“*.

Komiteto pirmininko pavaduotojai Mindaugas Puidokas ir Aušra Maldeikienė 2018 m. spalio 10 d. dalyvavo Europos Parlamento *tarpparlamentiniame susitikime „Šalių narių diskusija dėl Europos ateities“*.

Komiteto narys Dainius Kreivys 2018 m. lapkričio 5 d. dalyvavo Europos Komisijos Politikos strategijos centro (EPSC) organizuotoje *konferencijoje „Bendroji rinka kaip investicijų į Europą įrankis“*.

Komiteto pirmininko pavaduotoja Aušra Maldeikienė 2018 m. lapkričio 8 d. dalyvavo Prancūzijos nacionalinės asamblėjos organizuotame *tarpparlamentiniame susitikime Europos ateities klausimais*.

Komiteto pirmininko pavaduotoja Aušra Maldeikienė 2018 m. lapkričio 15-16 d. dalyvavo Austrijos Respublikos Europos reikalų ministro organizuotoje *konferencijoje „Subsidiarumas kaip kertinis Europos Sąjungos principas“*.

Komiteto pirmininko pavaduotojas Arūnas Gelūnas 2018 m. lapkričio 19-20 d. dalyvavo Europos Parlamento organizuotame *tarpparlamentiniame susitikime „Europos kultūros paveldas“*.

Komiteto pirmininko pavaduotoja Rasa Budbergytė 2018 m. lapkričio 27 d. dalyvavo Europos Parlamento Teisės reikalų ir Peticijų komitetų organizuojamame tarpparlamentiniame susitikime *"Parlamentų ir piliečių teisių įgalinimas įgyvendinant ir taikant ES teisę"*, kuriame diskutuota dėl ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo, pristatyta valstybių narių parlamentų patirtis, pateikta 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų, 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo perkėlimo į nacionalinę teisę ir 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinamo Reglamento (EEB) Nr. 295/91 įgyvendinimo apžvalga.

Komiteto narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė 2018 m. gruodžio 3 d., Lietuvos nuolatinės atstovės ES kvietimu, dalyvavo *aukšto lygio diskusijoje „Europos Parlamento rinkimai 2019: nuo moterų įgalinimo iki moterų valdžioje“*.

Komiteto pirmininko pavaduotojai Rasa Budbergytė, Arūnas Gelūnas bei komiteto narys Virgilijus Poderys 2018 m. gruodžio 2-4 d. Rumunijos Parlamento Europos reikalų komiteto pirmininko kvietimu, dalyvavo renginyje *aptarti artėjantį Rumunijos pirmininkavimą ES Tarybai*.

2018 m. gruodžio 10-11 d. jungtinė Seimo Europos reikalų ir Audito komiteto narių delegacija - Rasa Budbergytė (delegacijos vadovė), Aušra Maldeikienė ir Gintaras Vaičekas - lankėsi Liuksemburge ir *susitiko su Europos Audito rūmų nariais, Europos investicijų banko (toliau – EIB), ES Teisingumo teismo ir Europos stabilumo mechanizmo vadovais*. Šio vizito metu buvo aptarti patys aktualesni ES darbotvarkės klausimai, institucijų, kuriose lankėsi Seimo delegacija, veikla ir jų santykiai su nacionaliniais parlamentais. Susitikimuose diskutuota demokratinio teisėtumo ir atskaitomybės, ES institucijų veiklos efektyvumo, ES kuriamos pridėtinės vertės didinimo bei ES piliečių pasitikėjimo Europa stiprinimo temomis, taip pat aptarti Lietuvos bendradarbiavimo su EIB, Jungtinės Karalystės išstojimo iš EIB ir EIB kapitalo padidinimo klausimai, EIB pozicija dėl naujos Daugiametės finansinės programos.

Komiteto pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius 2019 m. sausio 24-25 d. dalyvavo *Europos – Ukrainos forume „Bendros grėsmės? Ukrainos ir Gruzijos saugumas – Europos saugumas“* ir pristatė Lietuvos iniciatyvą „Ukraina – 2027“.

Komiteto pirmininkas Gediminas Kirlikas ir pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius 2019 m. sausio 29-31 d. dalyvavo *diskusijoje dėl Vokietijos užsienio politikos gairių ir plano Ukrainai* pristatymo.

Komiteto narys Jonas Jarutis 2019 m. vasario 24-25 d. dalyvavo Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto (LIBE) ir Europos Tarybai pirmininkaujančios Rumunijos Parlamento surengtame *4-ajame Europolo Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės posėdyje* Bukarešte (Rumunijos Respublika), kuriame pristatyti Europolo veiklos bei Europolo valdybos veiklos (2018 m. rugsėjo mėn.-2019 m. vasario mėn.) rezultatai, išklaudyta Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno ataskaita, Europolo Kibernetinių nusikaltimų centro (EC3) veiklos ataskaita, išklaustas atsakingo už saugumo sąjungą EK nario J. King pasisakymas, paskirtas Europolo Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės atstovas dalyvauti Europolo valdybos posėdžiuose.

Komiteto narė Viktorija Čmilytė-Nielsen 2019 m. kovo 7 d. dalyvavo Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto organizuotame *tarpparlamentiniame susitikime „Moterų galia politikoje“*.

VI. KOMITETO ORGANIZUOTI SUSITIKIMAI

1. Susitikimas su Jungtinės karalystės Išstojimo iš Europos Sąjungos departamento ir Jungtinės karalystės ambasados Lietuvoje atstovais

2018 m. rugsėjo 26 d. įvyko Komiteto narių susitikimas su Jungtinės karalystės Išstojimo iš ES departamento bei JK ambasados Lietuvoje atstovais: Piliečių teisių ir migracijos padalinio vyresniąja politikos patarėja Sophia Parkinson, politikos patarėja Petra Wahr, JK ambasados Lietuvoje vadovo pavaduotoja Julia Smyth bei JK ambasados Lietuvoje antrąją sekretore Una Ryan. Susitikimo metu buvo aptarta Lietuvos Respublikos piliečių, gyvenančių JK, teisinė padėtis po JK išstojimo iš ES. Susitikime dalyvavo komiteto nariai M. Puidokas, A. Gelūnas, L. Balsys bei A. Maldeikienė.

2. Komiteto narių susitikimas su Europos Komisijos Generalinio sekretoriato atstovais

2019 m. vasario 18 d. įvyko Komiteto narių susitikimas su EK Generalinio sekretoriaus pavaduotoja Celine Gauer bei EK Generalinio sekretoriato Pasirengimo Brexit skyriaus vadovo pavaduotoju Luca Rossi. Susitikimo metu buvo aptartos aktualijos, susijusios su galimu Jungtinės karalystės išstojimu iš ES be susitarimo.

3. Susitikimas su Airijos Europos reikalų ministre Helen McEntee

Komiteto pirmininkas G. Kirkilas, komiteto pirmininko pavaduotojos R. Miliūtė, A. Maldeikienė ir komiteto nariai L. Balsys, J. Bernatoniš, B. Markauskas, V. Poderys, E. Vareikis 2019 m. vasario 28 d. susitiko su Airijos Europos reikalų ministre Helen McEntee. Susitikimo metu aptartos Airijos aktualijos ir su Jungtinės Karalystės pasitraukimu iš ES susiję klausimai.

1. Kiti susitikimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko daugybė kitų Komiteto pirmininko ir jo pavaduotojų susitikimų su ambasadoriais bei kitais svarbiais asmenimis.

VII. KITI KOMITETO RENGINIAI

Diskusija Seimo plenariniame posėdyje dėl ES ateities. 2018 m. lapkričio 22 d. Komiteto iniciatyva Seimo plenariniame posėdyje įvyko diskusija dėl ES ateities. Diskusijoje be kitų pasisakė Komiteto pirmininkas G. Kirkilas, Komiteto nariai A. Kubilius, A. Gelūnas, A. Maldeikienė, R. Budbergytė, E. Vareikis.

VII. DARBO GRUPĖS

Komitetas rengė Europos reikalų komiteto 2016 m. gruodžio 21 d. posėdžio Nr. 100-P-133(26) sprendimu pratęstos Europos reikalų komiteto ir Ekonomikos komiteto ***Darbo grupės, kuri vykdo projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimo parlamentinę kontrolę***, posėdžius. Komitetas rengė posėdžius, į kuriuos kvietė projektą vykdančių ir įgyvendinančių institucijų atstovus, Lietuvos valstybės kontrolės ir Prezidento kanceliarijos atstovus. Darbo grupė posėdžiuose apsvarstė daugiašalio projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimo aktualijas: projekto finansavimo, būsimos geležinkelio infrastruktūros valdymo, žemės paėmimo, jungties Kauno-Vilniaus finansavimo ir kt. klausimus.

Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. birželio mėn. aukščiausiu politiniu lygiu buvo pasirašytas politinis susitarimas dėl sinchronizacijos su KET būdo ir tolesnio įgyvendinimo, 2018 m. spalio 12 d. Komitetas, vykdydamas parlamentinę kontrolę, tęsė klausimo svarstymą dėl Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos KET įgyvendinimo ir Baltarusijos Respublikoje, Astravo rajone, statomos branduolinės elektrinės klausimą. Komitetas, atkreipdamas dėmesį į tai, kad Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacija su KET yra politinis įsipareigojimas, prioritetinis ES projektas, turintis ilgalaikį ekonominį, socialinį, geopolitinį ir finansinį poveikį Lietuvos Respublikai, priėmė sprendimą Nr.100-S-9, kuriuo pateikė siūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Seimo specializuotiems komitetams. Komitetas šiuo sprendimu sudarė ***darbo grupę, kuri vykdytų parlamentinę kontrolę Baltijos valstybių elektros tinklų sinchronizacijos su KET bei Vyriausybės patvirtinto plano, skirto apsaugoti nuo Baltarusijoje statomos nesaugios Astravo branduolinės elektrinės, įgyvendinimo ir susijusiais klausimais***, veiklą. Komitetas į darbo grupę paskyrė šiuos Komiteto narius: Komiteto pirmininką G. Kirkilą, pirmininko pavaduotojus A. Armonaitę, L. Balsį, R. Budbergytę, A. Kubilių, M. Puidoką ir Komiteto narius A. Ažubalį, D. Kreivį, B. Markauską. Taip pat pasiūlė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui V. Bakui, Ekonomikos komiteto pirmininkui R. Sinkevičiui ir Energetikos komisijos pirmininkui V. Poderiui dalyvauti darbo grupės veikloje. Darbo grupė savo veiklą pradėjo 2018 m. spalio 29 d. ataskaitiniu laikotarpiu surengė 4 posėdžius su Energetikos ministerijos atstovais ir už sinchronizacijos projekto įgyvendinimą atsakingomis institucijomis, valstybės saugumo departamento atstovais. Darbo grupė uždaruose posėdžiuose svarstė klausimus dėl kompleksinio Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos stabilumo užtikrinimo ir sujungimo su kontinentinės Europos tinklais plano projekto ir dėl būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo nesaugios branduolinės elektrinės, kuri yra statoma Baltarusijos Respublikoje ir kuri kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai, įgyvendinimo veiksmų plano parlamentinės kontrolės. Darbo grupė teikė klausimus ir prašymus už sinchronizacijos projekto įgyvendinimą atsakingai Energetikos ministerijai ir susijusioms institucijoms, apsvarstė patikslintą Lietuvos Respublikos kompleksinį planą.

Europos reikalų komiteto pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Parengė: Europos reikalų komiteto biuras